

Юрій Богачков,

кандидат технічних наук, директор Інституту
перепідготовки та підвищення кваліфікації
НМК ІПО НТУУ «КПІ»,
ebogun@gmail.com

Марина Мруга,

кандидат педагогічних наук, заступник директора
Центру тестування при МОЗ України, менеджер
проекту TRAST (2004-2007),
mrouga@i.com

Що відбувається зараз в освіті і зокрема у загальній середній? З одного боку зростає незадоволення суспільства станом та напрямом змін у цій сфері, з іншого — проводяться численні наукові дослідження, які теоретично спрямовані на вирішення цих питань. Але дослідження та впровадження існують переважно у паралельних площинах. У результаті, те що досліджується – не впроваджується, а що впроваджується — не досліджено. Який же вихід із такої ситуації?

Тестпортал – незалежний дослідницький майданчик в освіті

Що відбувається зараз в освіті і зокрема у загальній середній? З одного боку зростає незадоволення суспільства станом та напрямом змін у цій сфері, з іншого — проводяться численні наукові дослідження, які теоретично спрямовані на вирішення цих питань. Але дослідження та впровадження існують переважно у паралельних площинах. У результаті, те що досліджується — не впроваджується, а що впроваджується — не досліджено. Який же вихід із такої ситуації?

В умовах, коли наукові дослідження майже не впливають на реальні впровадження, ми бачимо, як реалізуються численні «соціально-рекламно-інформаційні» проекти відомих комп'ютерних брендів. У більшості таких заходів є дуже велика «політична» складова. Мається на увазі не політика взагалі, а сукупність інтересів великих гравців цього процесу. Якщо якась фірма зацікавлена у впровадженні netbooks, то результати досліджень, які доводять шкідливість застосування таких пристроїв для навчання дітей, можуть і не братися до уваги. При цьому організуються конкурси, спільноти, навчальні проекти. Що це дає конкретному вчителю чи учню? Безумовно, у вчителя з'являється можливість «проявитись» та бути побаченим. У деяких випадках це сприяє обміну досвідом, участі у міжнародних заходах і отриманню призвів. Але системних наслідків це не дає.

При всьому «багатстві» сучасних можливостей пересічний вчитель не має простих практичних механізмів апробації та впровадження своїх педагогічних досяг-

нень. Цикл проходження ідеї від народження до офіційного впровадження триває роки, а іноді й десятиліття. Можна виділити декілька тенденцій-аргументів, з якими зустрічається вчитель-новатор:

- **Не чуємо.** Нову ідею чи практичний досвід дуже важко донести до осіб, які приймають рішення. Бюрократичний апарат досить успішно поглинає усі ідеї без суттєвого кінцевого результату.
- **Це потрібно перевірити.** Ідея гарна, але її необхідно перевірити та апробувати. Напишіть проект, заяву, ми розглянемо та поставимо у чергу. Мабуть, за 3–5 років повернемося до цього питання.
- **Немає грошей на впровадження.** Ми б і зараз це впровадили, але немає грошей. Треба почекати. Більш того, ми не можемо вносити відповідні пропозиції до планів розвитку, якщо не здатні забезпечити фінансування.
- **Заборонено, не дозволено.** Те, що пропонується, мабуть, гарне та ефективне. Але поки що це не відображено у чинній нормативній базі, тому необхідно почекати, прийняття відповідних законів.

Така ситуація призводить до того, що навіть апробовані та готові ініціативні рішення не впроваджуються. А автори інновацій повинні шукати альтернативні шляхи.

Візьмемо приклад — **дистанційне навчання**. Розмови, практичні проекти, дослідження у цій галузі в Україні проводяться з середини 90-х років. Але ні визнання факту можливості існування такої форми освіти або навчання на рівні держави, ні нормативних документів

поки що немає. Тому все, що направлено численними ентузіастами, зупиняється на етапі впровадження.

Щоб якось виправити цю ситуацію, зараз проводиться переорієнтація сайту testportal.org.ua. Існує він ще з 2004 року і спочатку був сайтом проекту «TRAST — Справедливе оцінювання». Потім, до 2010 року, це був сайт Асоціації освітнього оцінювання та тестування (АООТ), який додатково реалізовував функції допомоги для підготовки до ЗНО та розповсюдження досвіду в галузі педагогічного оцінювання.

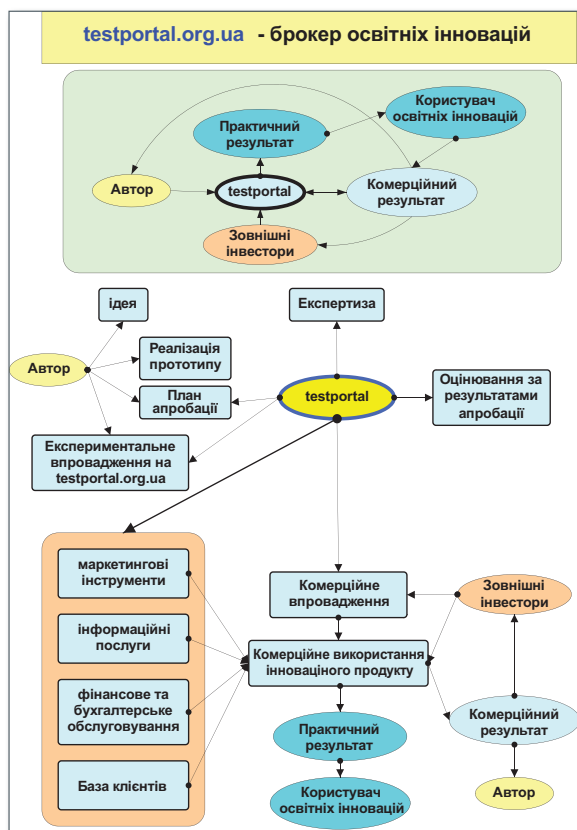
Зараз місія сайту змінюється і, якщо коротко, то сформулювати її можна як «Пошук інноваційних освітніх технологій та надання простих механізмів

Місія сайту сьогодні – пошук інноваційних освітніх технологій та надання простих механізмів їх практичної апробації

їх практичної апробації». У планах — створення майданчика, де б усі бажуючі без додаткових бюрократичних перешкод змогли б апробувати свої педагогічні винаходи та одразу впровадити їх у навчальний процес.

Одразу виникає питання: у чому

Сайт виконує функцію посередника між тими, хто може запропонувати освітні інновації, та тими, хто може й бажає їх застосувати

полягає різниця наших пропозицій і вже існуючих шляхів? Їх декілька:

- не ставиться за мету визнання результатів апробації офіційними інстанціями та органами управління освітою;
- не планується надання ніяких державних преференцій авторам та їхнім пропозиціям (винаходам);
- забезпечується ведення прозорого обліку ефективності запропонованих інновацій та побудова відповідних рейтингів;
- надається відкрита структурована та систематизована інформація про авторів та їх продукти;
- надається супровід для можливості комерційного впровадження запропонованих інновацій.

Загальна бізнес-схема тест-порталу може бути виражена слоганом «**Брокер освітніх інновацій**». Це означає, що сайт виконує функцію посередника між тими, хто може запропонувати освітні інновації, та тими, хто може й бажає їх застосувати. Відповідно до загальної схеми, тест-портал надає такі послуги:

- ведення реєстру освітніх інновацій;
- надання консультативної допомоги щодо організації апробації та оцінювання ефективності запропонованих інновацій;
- організація незалежної експертизи;
- надання середовища для експериментальної апробації освітніх інновацій (база клієнтів, база експертів, база вчителів);
- засоби педагогічного оцінювання;
- маркетингові інструменти;
- інформаційні послуги;
- фінансове та бухгалтерське обслуговування.

Фактично тест-портал вже почав працювати відповідно до нової місії і зараз на різних етапах апробується низка освітніх інновацій. А саме:

Дистанційне навчання школярів. Одночасно апробується декілька різних технологічних підходів до організації дистанційного навчання школярів.

По-перше, аналізується досвід організації дистанційного навчання у середовищі moodle у рамках НДР «Науково-методичні засади організації середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах». По-друге, почалася апробація нового, унікального середовища дистанційного навчання «Віртуальний університет», спеціально розрахованого на ефективну реалізацію парадигми індивідуального навчання. У ньому закладено прості та дуже ефективні механізми автоматизованого формування навчального контенту, вимірювання результативності навчання управління навчанням для отримання 100 % засвоєння.

Дистанційне тестування. Це перший проект тест-порталу. Починали з класичних тестів з предметів, які входять до ЗНО. Зараз розроблено поточну технологію формування банків тестових завдань та автоматизованого створення тестів із заданими характеристиками. Основні етапи технології автоматизовано. Це дозволяє досить легко залучати авторів (нап-

риклад, з числа вчителів). Одночасно відпрацьовується ідея відкритого розподіленого колективного центру тестування.

Навчальні вебінари. Аналізується увесь комплекс питань застосування вебінарів у навчальній діяльності, розглядається, що таке вебінар, як працює ця технологія і які інструменти використовує для дистанційної колаборативної (спільної) роботи учасників. Технологія вебінарів реалізується за допомогою майданчиків (інтернет-сайтів *webinar.ipo.kpi.ua*) вебінарів або спеціального програмного забезпечення. (Детальніше див. статтю у цьому номері — «**Вебінар: чим може бути корисним для навчання**»)

Профорієнтація та освітнє консультування. За ініціативою національної асоціації профорієнтації та освітнього консультування (ПОТОК) відпрацьовується технологія надання послуг дистанційної профорієнтації та освітнього консультування. Профорієнтація — це відома послуга, але зараз вона набирає дещо іншого змісту та форми. А освітнє консультування це ще нова послуга для нашого суспільства. Не всі розуміють, що це таке, навіщо воно і який стандарт послуг повинен забезпечуватись. Взагалі, це тема окремої статті. А поки що відзначимо, що в цьому проекті тест-портал забезпечує практично увесь спектр послуг.

Діагностика та корекція проблем читання. Проведене нами попереднє дослідження показало, що питанням діагностики проблем читання комплексно ніхто не займається. Разом з тим закордонні дослідження показують, що до 10 % учнів мають проблеми читання. І це фундаментальні проблеми, які потім напрума впливають на результати навчання. Якщо своєчасно діагностувати їх та відкоригувати, можна, у більшості випадків, досить швидко виправити ситуацію. Зараз разом з фахівцями відпрацьовується технологія дистанційної діагностики проблем читання та системи дистанційних тренінгів корекційних вправ. Цей напрямок теж заслуговує детальнішого розгляду.

Запрошуємо всіх зацікавлених у апробації та впровадженні освітніх інновацій звертатися на testportal.org.ua через форму «Пропоную ...» чи на пошту ebogun@gmail.com